

بررسی نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع یابی پرستاران شاغل در بیمارستانهای آموزشی شهرستان رشت

* رضا مختار پور

دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری و
اطلاع رسانی دانشگاه شهید چمران اهواز
r_m_yazahra@yahoo.com

زبان فارسی مطالعه نمایند. از مجموع ۱۴۴ پرستاری که به پرسشنامه ها پاسخ گرفتند، تنها ۸۸ نفر (۶۱ درصد) با اینترنت آشنایی داشته و از آن بهره می برند. و دست آخر اینکه، «کمبود وقت» و «عدم آشنایی کافی به زبان انگلیسی» هر یک با ۷۶ و ۵۷ درصد میانگین ارزش، مهم ترین موانع و مشکلات موجود بر سر راه استفاده از منابع اطلاعاتی از سوی پرستاران اعلام شده است.

*کلید واژه ها: نیازهای اطلاعاتی، رفتار اطلاع یابی، پرستار

چکیده

پژوهش حاضر به روش پیمایشی به بررسی نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع یابی پرستاران شاغل در بیمارستانهای آموزشی شهرستان رشت می پردازد. آمارها حکایت از آن دارد که میزان مراجعه و استفاده از کتابخانه در بین پرستاران بیمارستانهای آموزشی شهرستان رشت، به رغم وجود کتابخانه در اینگونه بیمارستانهای بسیار پایین است (۵۵ درصد از پاسخ دهندها اعلام کرده اند که به ندرت از کتابخانه استفاده می کنند). از سوی دیگر، بررسی ها نشان داد که ۱۲۶ نفر از پرستاران مورد مطالعه، با وجود منابع انگلیسی زبان فراوان در حوزه پزشکی و همین طور کمبود منابع تخصصی پزشکی به زبان فارسی، ترجیح می دهند منابع اطلاعاتی خود را به

مقدمه

در دنباله این که اطلاعات، نقشی کلیدی در روابط میان انسانها ایفاء می کند، منابع اطلاعاتی و نحوه دسترسی و تعامل با آن ها

بکارگیری مهارت‌ها و تخصص‌های خود در جهت خدمت رسانی به بیماران بر می‌آیند.

اما سوال قابل طرح در اینجا این است که آیا انتقال پرستاران از محیط‌های دانشگاهی به محیط‌های درمانی، در نوع اطلاعات مورد نیاز پرستاران و شیوه‌های دسترسی به اطلاعات از سوی آن‌ها مؤثر است؟ و آیا این تغییر محیط، موجبات تغییر علایق و سلایق پرستاران شاغل در مراکز درمانی را فراهم می‌آورد یا خیر؟ انتظار عموم بر این است که پرستاران به واسطه فاصله گرفتن از محیط‌های آموزشی و درگیر شدن در حرفه پرزمخت، شبانه روزی و بعضًا تنش زای پرستاری، منابع غیر رسمی اطلاعات همچون مسروت با پژوهشکاران و پرستاران همکار را به منابع رسمی ترجیح می‌دهند.

پژوهش حاضر بر آن است تا ضمن بررسی نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع‌بایی پرستاران شاغل در بیمارستان‌های آموزشی شهرستان رشت، به سوالات و شباهت‌های داشته باشد تا حد امکان پاسخ دهد.

تعریف عملیاتی

Riftar اطلاع‌بایی: عبارت است از جستجوی هدفمند اطلاعات به عنوان پیامد یک نیاز اطلاعاتی در راستای پرآوردن یک یا چند هدف. جستجوی اطلاعات از سوی فرد ممکن است از طریق تعامل وی با نظام‌های اطلاعاتی دستی (نظری یک روزنامه یا کتابخانه) یا از طریق تعامل با نظام‌های رایانه محور (نظری و بجهان‌گستر) صورت پذیرد (ویلسون، ۲۰۰۲).

پرسش‌های پژوهش

۱- پرستاران شاغل در بیمارستان‌های آموزشی شهرستان رشت اصولاً با چه نوع اطلاعاتی سروکار دارند؟

۲- پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهرستان رشت چه شیوه‌یا شیوه‌های را در دستیابی به منابع اطلاعاتی به خدمت می‌گیرند؟
۳- میزان مراجعه و استفاده از کتابخانه در بین پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهرستان رشت تا چه اندازه است؟

۴- پرستاران چه زبانی را در استفاده از منابع ترجیح می‌دهند؟
۵- میزان تأثیرپذیری و استفاده از اینترنت در بین پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهرستان رشت تا چه اندازه است؟

۶- پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهرستان رشت در جستجوی اطلاعات با چه موانع و مشکلاتی رو به رو هستند؟

روش انجام پژوهش

در پژوهش حاضر با استفاده از روش پیمایشی، نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع‌بایی پرستاران شاغل در بیمارستان‌های آموزشی شهرستان رشت مورد بررسی قرار گرفته است. انتخاب بیمارستان‌های آموزشی به دلیل وجود کتابخانه در این بیمارستان‌ها بوده است. ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش، پرسشنامه‌ای است حاوی ۱۷ سؤال بسته که بر اساس پژوهش‌های مشابه و در راستای پرسش‌های پژوهش حاضر تنظیم گردیده و جهت هنچاریابی در اختیار اساتید گروه کتابداری دانشگاه شهید چمران اهواز قرار گرفته است.

در حال حاضر پنج بیمارستان آموزشی در شهرستان رشت به فعالیت مشغول اند که تعداد پرستاران شاغل در آن‌ها در حدود ۵۰۰ نفر است (قابل توجه آنکه هیچ یک از بیمارستان‌های آموزشی، آمار دقیقی از تعداد پرستاران خود در اختیار نگارنده قرار ندادند). به دلیل دشواری و عدم امکان توزیع پرسشنامه میان تمامی

از جایگاه مهمی برخوردار است. ناکفته پیداست که بخش اعظمی از اطلاعات موجود در جامعه اطلاعاتی امروز در نتیجه ارتباط میان افراد و گروه‌ها حاصل می‌شود و اصولاً در سایه ارتباطات است که اطلاعات به مقوله ای ارزشمند و مفید بدل می‌گردد.

هرچند که واژه اطلاعات گستره وسیعی از مفاهیم را دربرمی‌گیرد، اما قادر مسلم اینکه همه ما در زندگی شغلی و اجتماعی خود به نوعی آن را تجربه کرده و از فواید آن بهره برده ایم. با وجود این، گردش اطلاعات و استفاده بهینه و مطلوب از آن در جامعه اطلاعاتی، به درصد انطباق پذیری بالایی میان اطلاعات و استفاده کنندگان آن نیازمند است و پر واضح است که تحقق چنین امری جز در سایه نیازمنجی‌ها و شناخت علایق و سلایق جامعه استفاده کننده امکان پذیر نیست. در چنین شرایطی سرتاسری نیازهای اطلاعاتی و نحوه تعامل افراد با اطلاعات و منابع اطلاعاتی اهمیت زیادی پیدا کرده و پژوهش‌هایی از این دست را ضرورت می‌بخشد.

کتابداران به عنوان پل‌های ارتباطی میان افراد و منابع اطلاعاتی، وظیفه خطیری در افزایش بهره و درسترس پذیری به منابع اطلاعاتی (اعم از چاپی و الکترونیکی) بر عهده دارند.

آن‌ها وظیفه دارند تا ضمن درک کامل حصوصیات جامعه استفاده کننده، خدمات خود را در راستای همان ویژگی‌ها و خصوصیات بسط و گسترش دهند.

قدر مسلم اینکه، این ویژگی‌ها، صرف نظر از برخی مشابهت‌های جزئی، از جامعه‌ای به جامعه دیگر و از حرفه‌ای به حرفه‌ای دیگر متفاوت بوده و صرفاً با نسخه‌ای مشابه قابل درمان نیستند. بنابراین، مقوله نیازمنجی در حرفه کتابداری و اطلاع رسانی از جایگاه پرصلابتی برخوردار بوده و توجه و دقت نظر بسیاری را می‌طلبد.

بیان مسئله

حرفه پرستاری، همچون بسیاری از رشته‌های علوم پزشکی، با سلامت و بهداشت آدمی ارتباطی مستقیم دارد و نقش اطلاعات در این حرفه غیرقابل انکار است. پرستاران برای تصمیم‌گیری در مورد موضوعات مرتبط با درمان بیماران و پاسخ‌گویی به سؤالات آن‌ها به وجود اطلاعات نیازمندند.

اصول‌در حیطه پرستاری، دو گروه متفاوت قابل تشخیص هستند: دسته اول را دانشجویانی تشکیل می‌دهند که در محیط‌های آموزشی به تحصیل تخصص‌های مربوط به حرفه پرستاری مشغول‌اند.

این گروه از پرستاران از نیازمندی‌هایی برخوردارند که معمولاً خاص محیط‌های دانشگاهی بوده و در اغلب موارد وجود جووه اشتراک بسیاری با یکدیگر دارند. اما دسته دوم، شامل پرستارانی است که با خروج از دانشگاه و اشغال در مراکز درمانی مختلف، درصد

مقاله ▶ بررسی نیاز های اطلاعاتی و رفتار اطلاع یابی پرستاران...

پایگاه های اطلاعاتی بهره می برند. تانری و دیگران^۷ (۲۰۰۷) در مقاله ای با عنوان «میزان بهره گیری از منابع اطلاعاتی دانش مدار از سوی پرستاران شاغل در بیمارستان ها»، رفتار اطلاع یابی پرستاران را پیش و پس از دسترسی به مجموعه الکترونیکی منابع کتابخانه مورد ارزیابی قراردادند. نتایج بررسی ها نشان داد که پرستاران در مراحل اولیه دسترسی به منابع الکترونیکی، برای رفع نیاز های اطلاعاتی خود از وجود همکاران و کتاب های درسی چاپی یا مجلات تخصصی بهره می برند. اما به فاصله یک سال پس از شروع دسترسی، درصد از پرستاران به استفاده از منابع الکترونیکی کتابخانه گرایش پیدا کردند. این بررسی حکایت از آن داشت که دسترسی پرستاران به منابع الکترونیکی دانش مدار می تواند موجبات تغییر رفتار اطلاع یابی برخی پرستاران را فراهم آورد.

یافته های پژوهش

(۱) نوع اطلاعات مورد استفاده از سوی پرستاران بیمارستان های آموزشی شهرستان رشت:

همانگونه که از جدول ۲ بر می آید، «اطلاعات مربوط به خواص داروها» و «اطلاعات مربوط به تشخیص بیماری ها» هر یک با ۷۵ و ۷۰ درصد فراوانی به ترتیب جایگاه اول و دوم را به خود اختصاص داده اند که این موضوع نشان از اهمیت و جایگاه بالای این دو نوع اطلاعات در نزد پرستاران دارد.

جدول ۲. نوع اطلاعات مورد استفاده از سوی پرستاران

ردیف	عنوان	تعداد	درصد
۱	اطلاعات مربوط به خواص داروها	۱۹	۷۳
۲	اطلاعات مربوط به تشخیص بیماری ها	۱۴	۷۰
۳	اطلاعات مربوط به ارجاع مراجعه کنندگان	۶	۲۶
۴	اطلاعات مربوط به داروهای مخصوص	۴	۱۸
۵	اطلاعات مربوط به داروهای معمولی	۲	۸
۶	اطلاعات مربوط به داروهای مخصوص	۱	۴
۷	اطلاعات مربوط به داروهای معمولی	۱	۴

(۲) شیوه های دسترسی به اطلاعات از سوی پرستاران بیمارستان های آموزشی:

تصور نگارنده تا پیش از انجام پژوهش حاضر بر این موضوع استوار بود که پرستاران با انتقال از محیط های آموزشی به محیط های حرفة ای و درمانی، و به واسطه کمبود وقت و فشار کاری بسیار زیادی که در محل کار با آن مواجه هستند، اصولاً منابع غیر رسمی اطلاعات را به منابع رسمی همچون کتاب، مجله و پایان نامه ترجیح می دهند، در صورتی که بر اساس جدول ۳، «ظاهر کتاب های درسی» با میانگین ارزش ۷۳ درصد، در صدر سایر شیوه های دسترسی به منابع اطلاعاتی جای گرفته و «مشورت با پرستاران همکار» و «مشورت با پزشکان بخش»، به عنوان دو منبع غیر رسمی، هر یک با ۶۶ و ۵۷ درصد میانگین ارزش، رتبه دوم و سوم را به خود اختصاص داده اند.

البته این اختلاف رویکرد چندان قابل توجه نبوده و فاصله میان درصد استفاده از منابع رسمی و غیر رسمی اطلاعات، به ویژه با درنظر گرفتن این نکته که «اطلاعه پایان نامه های پرستاری» به عنوان یک منبع رسمی با ۷ درصد میانگین ارزش در قعر جدول قرار گرفته، آن طور که باید و شاید چشمگیر نیست.

پرستاران شاغل در بیمارستان های آموزشی شهرستان رشت، و همین طور متفاوت بودن تعداد نفرات در هر یک از بیمارستان ها (این تعداد از ۳۵ تا ۱۳۰ نفر متغیر بود)، حداقل تعداد نفرات ملاک کار پژوهش قرار گرفت و تعداد ۳۵ پرستار از هر یک از بیمارستان های آموزشی به شیوه نمونه گیری تصادفی انتخاب و پرسشنامه میان تمامی ۱۷۵ نفر توزیع شد. متأسفانه از مجموع ۱۷۵ نفری که پرسشنامه در اختیار آن ها قرار گرفت، ۳۱ نفر به دلایل نامعلوم از پاسخ گویی به پرسشنامه ها امتناع کردند و بنابراین کار تحلیل داده ها عملاً با ۱۴۴ پرسشنامه پیگیری شد.

جدول ۱. اطلاعات مربوط به جامعه آماری مورد مطالعه

۱۴۴	----	۸	۱۱۵	۲۱	۳۶	کارشناسی ارشد	کارشناسی	زن مرد	جنسيت	میزان تحصیلات	میانگین سنی

پیشینه پژوهش

متأسفانه به رغم غور و بررسی در متون مختلف فارسی، پژوهشی که مستقیماً با موضوع پژوهش فعلی در ارتباط باشد، یافت نشد و به همین دلیل در ادامه به ذکر چند نمونه انجام گرفته در خارج از کشور اشاره می شود.

کوگدیل^۳ (۲۰۰۳) در مقاله ای با عنوان «نیاز های اطلاعاتی و رفتار اطلاع یابی در مراقبت های اولیه: بررسی وضعیت پرستاران متخصص»، رفتار ۳۰۰ پرستار متخصص مراقبت های اولیه را در تعامل با منابع اطلاعاتی مورد بررسی قرار داد.

نتایج حکایت از آن داشت که پرستاران عمدتاً با اطلاعاتی در مورد داروشناسی و نحوه تشخیص بیماری ها سروکار دارند و این اطلاعات را غالباً از طریق همکاران و منابع مرجع داروشناسی دریافت می کنند.

کوگدیل در این تحقیق بر اهمیت اجرای برنامه های آموزشی در زمینه ارتقاء مهارت های اطلاع یابی پرستاران متخصص صحنه می گذارد.

وزار و وروناء^۴ در سال ۲۰۰۳، بررسی نحوه بهره گیری از منابع اطلاعاتی پیوسته (Online) از سوی پرستاران را موضوع تحقیق خود قرار دادند.

آن ها در تحقیق یاد شده به این نتیجه رسیدند که استفاده بهینه پرستاران از منابع اطلاعاتی پیوسته در گرو آموش نحوه دسترسی و استفاده از اینگونه منابع بوده و کتابداران علوم پزشکی می توانند در فراهم کردن زمینه های آموزش به این قشر تقریباً فراموش شده، ایفاگر نقشی فعال باشند.

چریل و استنلی^۵ (۲۰۰۵)، در مقاله خود با عنوان «بررسی رفتار اطلاع یابی دانشجویان و کارکنان پرستار»، شیوه های دسترسی به اطلاعات را در میان این دو قشر مورد بررسی و مقایسه قرار دادند. نتایج نشان داد که دانشجویان و کارکنان پرستار برای دستیابی به اطلاعات پزشکی، عمدتاً به کتاب های تخصصی و همکاران خود متکی هستند و مواردی همچون دستیار دیجیتالی شخصی^۶ و مجلات الکترونیکی در اولویت های بعدی قرار دارند.

بررسی ها نشان داد که میزان استفاده از پایگاه های اطلاعاتی پیوسته، در میان دانشجویان پرستاری به مراتب چشمگیرتر از پرستاران شاغل بوده و دانشجویان از یک تا پنج بار در هفته از

جدول ۳. شیوه های دسترسی به منابع اطلاعاتی از سوی پرستاران

ردیف (درصد)	سوم		نهم		دهم		شیوه های دسترسی به منابع اطلاعاتی	ردیف
	د	پ	د	پ	د	پ		
۷۳	۱۱	۵۳	۶۱	۲۲	۴۰	۲۲	مطالعه کتاب هایی درسی	۱
۶۶	۳۳	۲۶	۲۱	۲۲	۲۲	۲۲	منتورت با پرستاران هنگام	۲
۵۷	۱۵	۱۷	۲۰	۲۲	۲۲	۲۲۲	منتورت با پرستاران یعنی	۳
۴۱	۲۱	۲۲	۱۱	۱۲	۸	۹	ترکیت در حسابش ها و سخنرانی ها	۴
۲۲	۱۱	۱۲	۱۶	۱۸	۷	۷	مطالعه مقالات مجلات پژوهشی	۵
۷	۴	۴	۲	۳	۰۹	۱	مطالعه یادگاری های پرستاری	۶
۷	۴	۵	۱	۲	۰۹	۱	زنگنه و تلویزیون	۷

بیمارستان های آموزشی مورد مطالعه، بعضًا در محل هایی واقع شده اند که دسترسی آسان و سریع پرستاران به آن ها، با توجه به کمبود نیروی انسانی در شیفت های کاری مختلف، عملاً غیر ممکن است. با توجه به اینکه پرستاران، مطالعه کتاب های درسی را در اولویت اول به لحاظ شیوه های دسترسی به منابع اطلاعاتی قرار داده اند، بنابراین لازم است که مسئولان مربوطه زمینه های دسترسی آسان و سریع پرستاران را به کتابخانه بیمارستان ها فراهم آورند تا ضمن بهره وری از قابلیت ها و امکانات موجود، نیاز های اطلاعاتی این قشر تلاشگر نیز به شکلی بهینه و مطلوب تأمین گردد.

۴) نوع زبان مورد استفاده در بهره گیری از منابع غالباً تصور بر این است که حوزه پژوهشی، به دلیل وفور منابع متون انگلیسی زبان در آن، علاوه بر افزایش سطح زبان آموزی فعالان این حوزه، می تواند موجبات علاقه افراد به فراگیری و استفاده از این زبان بین المللی را فراهم آورد.

با این وجود بررسی پرسشنامه ها نشان داد که از مجموع ۱۳۱ پرستار ۱۳ مورد از پرسشنامه ها به دلیل عدم رعایت اولویت بندی از سوی پرستاران، در تحلیل آماری مورد استفاده قرار نگرفته‌اند، ۱۲۶ نفر ترجیح می دهند تا درجه اول از زبان فارسی در فرایند جستجوی اطلاعات استفاده نمایند.

قدرت مسلم آنکه این بی رغبتی از سوی پرستاران نسبت به استفاده از منابع انگلیسی زبان، با توجه به کمبود متون و منابع تخصصی پژوهشکی به زبان فارسی، در نهایت به بی توجهی و عدم بهره گیری از بسیاری از منابع مفید و ارزشمند انگلیسی زبان منجر خواهد شد.

۳) میزان مراجعه و استفاده از منابع کتابخانه

در جدول ۴، میزان مراجعه و استفاده از کتابخانه در بین پرستاران بیمارستان های آموزشی شهر رشت نشان داده شده است. همانگونه که از جدول برمی آید، از مجموع ۱۴۴ پرستار پاسخ‌گو به پرسشنامه ها، ۸۰ نفر از آن ها، یعنی بیش از نیمی از پاسخ دهنده‌اند و این در حالی است که اند که به ندرت از کتابخانه استفاده می کنند و این در حالی است که ۳۲ درصد از پاسخ دهنده‌ان هم دست کم ماهی یک بار به کتابخانه مراجعه می کنند.

جدول ۴. میزان مراجعه و استفاده از کتابخانه از سوی پرستاران

میزان مراجعه و استفاده از کتابخانه	فرآیند	تعداد
بدون	—	—
دست کم هفته یک بار	۱۷	۱۱
دست کم هفته یک بار	۴۷	۴۷
نه تن	۶۱	۶۱
نه تن	۱۲۶	۱۲۶

آمارها حکایت از آن دارد که میزان مراجعه و استفاده از کتابخانه در بین پرستاران شاغل در بیمارستان های آموزشی شهر رشت بسیار پایین است و این امر، بنا به گفته پرستاران، تا حدود زیادی از فشار کاری و کمبود وقت در محل کار آن ها نشأت می گیرد. کتابخانه

مقاله برسی نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع یابی پرستاران...

جدول ۶- انگیزه پرستاران از استفاده از اینترنت

متغیر	۱		۲		نحوه استفاده از اینترنت	ردیف
	د	ن	د	ن		
۴۹	۱۰	۸	۲۴	۲۴	کسب مهارت اینترنتی	۱
۴۹	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	کسب اطلاعات اینترنتی	۲
۳۱	۱۰	۱۰	۸	۸	نمودار	۳
۳	۳	۱	—	—	برآورده	۴

۸۲ درصد از پرستاران انگیزه خود را از استفاده از اینترنت، کسب اطلاعات تخصصی در حوزه پرستاری اعلام کردند در حالی که کسب اطلاعات عمومی، اخبار و سرگرمی، هریک با ۱۸، ۶۲ و ۳ درصد میانگین ارزش به ترتیب رتبه دوم تا چهارم را به خود اختصاص داده اند (جدول ۷).

(۶) موانع و مشکلات موجود بر سر راه استفاده از منابع اطلاعاتی: همانگونه که از جدول ۸ بر می آید، «کمبود وقت» با میانگین

ارزش ۷۶ درصد، در صدر مشکلات پرستاران در استفاده از منابع اطلاعاتی دارد. عدم آشنایی کافی با زبان انگلیسی و کمبود منابع تازه به زبان فارسی با اختلاف بسیار کم با یکدیگر به ترتیب با ۵۷ و ۵۶ درصد میانگین ارزش، جایگاه دوم و سوم را به خود اختصاص داده اند. همانگونه که پیش بینی می شد، فشار کاری و کمبود نیروی انسانی در شیفت های کاری مختلف، حجم کاری بسیاری را به پرستاران شاغل در بیمارستان های مورد مطالعه تحمیل ساخته به طوری که این موجب شده تا پرستاران کمبود وقت را مهم ترین مانع بر سر راه استفاده سریع و آسان از منابع اطلاعاتی قلمداد کنند.

۵) میزان تأثیرپذیری و استفاده از اینترنت از سوی پرستاران:

بررسی پرسشنامه ها نشان داد که از مجموع ۱۴۴ پاسخ دهنده، ۸۸ نفر از آن ها (۶۱درصد) با اینترنت آشنایی داشته و از آن استفاده می کنند، در حالی که ۵۶ نفر دیگر اعلام کردند که از اینترنت بهره ای نمی برند.

جدول ۵. میزان استفاده از اینترنت از سوی پرستاران

میزان استفاده از اینترنت	بر عدد فرد نوبتی	فرود
۱۰۰%	۰	۰
۱۵	۱۹	۱۹
۲۹	۳۵	۳۵
۳۷	۴۳	۴۳
۹۰%	۸۸	۸۸
جمع		

همانگونه که در جدول ۵ نشان داده شده است، از بین ۸۸ نفری که از اینترنت استفاده می کنند، ۳۵ نفر از آن ها دست کم ماهی یک بار، ۲۳ نفر به ندرت، ۱۴ نفر دست کم هفته ای یک بار و فقط ۶ نفر به صورت روزانه از اینترنت بهره می برند که با توجه به فراگیر شدن این شبکه جهانی و نقش آموزشی و پژوهشی آن، آمار بسیار پایینی را نشان می دهد. عدم آشنایی کافی با زبان انگلیسی، عدم دسترسی به اینترنت در منزل یا محل کار و از همه مهم تر، کمبود وقت و فشار کاری را می توان از جمله مهم ترین دلایل استفاده محدود از اینترنت از سوی پرستاران دانست.

جدول ۷. موانع و مشکلات موجود بر سر راه استفاده از منابع اطلاعاتی

متغیر	سوم		دوم		اول		موانع و مشکلات موجود	ردیف
	د	ن	د	ن	د	ن		
۷۸	۸	۸	۲	۳	۶۲	۸۰	کمبود وقت	۱
۵۷	۷	۹	۲۸	۴۲	۱۲	۱۶	عدم آشنایی کافی به زبان انگلیسی	۲
۵۶	۱۷	۴۱	۲۵	۲۰	۱۲	۱۶	کمبود منابع تازه به زبان انگلیسی	۳
۴۸	۱۲	۱۷	۱۰	۱۲	۴	۵	عدم دسترسی به اطلاعات روز آمد	۴
۲۵	۱۳	۱۶	۷	۸	۵	۷	تعدد کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی	۵
۱۳	۸	۱۰	۴	۳	۴	۴	عدم آشنایی با دیوارت های جستجو	۶

دست کم آن دسته از منابعی را که مورد استفاده بیشتری دارند را به عنوان منابع پر استفاده و مرجع در اختیار پرستاران شاغل در بخش های مختلف بیمارستان های آموزشی قرار دهنده تا این افراد مجبور به ترک محل کار خود نباشد.

عدم رغبت و همین طور عدم آشنایی کافی با زبان انگلیسی در بین پرستاران موجب شده تا میزان استفاده از اینترنت از سوی آن ها به میزان قابل توجه ای کاهش یابد. و این در حالی است که بخش اعظمی از متنون تخصصی در حوزه پزشکی به زبان انگلیسی بوده و تعداد منابع فارسی زبان در این حوزه بسیار اندک است.

از این رو، توجه به موضوع زبان آموزی پرستاران، به ویژه در دوره تحصیل این افراد در دانشکده های پرستاری، می تواند نتایج پریاری برای فعلان این حوزه به همراه داشته باشد.

نتیجه گیری و پیشنهادات

نتایج پژوهش حاضر حکایت از آن دارد که میزان مراجعه و استفاده از کتابخانه در بین پرستاران شاغل در بیمارستان های آموزشی شهرستان رشت، به رغم وجود کتابخانه در اینگونه بیمارستان ها، بسیار پایین است و این موضوع تا حدود زیادی، بنا به گفته خود پرستاران، از کمبود وقت و فشار کاری بالا نشأت می گیرد.

کمبود نیروی انسانی در بخش های مختلف بیمارستان های آموزشی موجب گردیده تا پرستاران در خلال ساعات کاری، هیچگونه فرصتی برای مراجعه به کتابخانه در اختیار نداشته باشند. از این رو لازم است که مسئولان مریبوطه، پرستاران را متناسب با حجم کاری و مسئولیت هایشان در بخش های مختلف به خدمت گرفته و در صورت امکان، با توجه به ماهیت آموزشی بیمارستان ها،

پی نوشتها:

1 . Information Seeking Behavior

2 . Wilson

3 . Cogdill

4 . Wozar and Worona

5 . Cheryl and Stanley

6 . Personal Digital Assistance

7 . Tannery etal

فهرست منابع

- Cogdill, Keith W. Information needs and information seeking in primary care: A study of nurse practitioners. Journal of Medical Library Association, Vol 91. No.2 (2003).
- Dee, Cheryl and Ellen Stanley. Information seeking behavior of nursing students and clinical nurses: Implications for health sciences librarians. Journal of Medical Library Association, vol 93.No 2 (April 2005).
- Hrinia Tannery, Nancy. Hospital nurses use of knowledge-based information resources, Vol 55 (2007): 15-19.
- Wilson, T.D. Human information behavior. Informing Science, Vol. 3, No 2 (2000).
- Wozar, Jody and Paul Worona. The use of online information resources by nurses. Journal of Medical Library Association, Vol. 91, No 2 (April 2003).